

„П. П. СЛАВЕЙКОВ, Д-Р К. КРЪСТЕВ, СТ. МИХАЙЛОВСКИ. ЛИТЕРАТУРА И СОЦИАЛЕН ОПИТ”

Венцеслав Шолце

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

На 3-ти и 4-ти ноември 2016 г. в Софийския университет „Свети Климент Охридски” се проведе двудневният Национален научен форум „П. П. Славейков, д-р К. Кръстев, Ст. Михайловски. Литература и социален опит”, посветен на навършването на 150 години от рождението на Пенчо Славейков и д-р Кръстьо Кръстев и 160 години от рождението на Стоян Михайловски. Организацията на събитието е дело на екип от Катедрата по българска литература към Факултета по Славянски филологии в състав доц. д-р Бойко Пенчев, гл. ас. д-р Сирма Данова, гл. ас. д-р Надежда Стоянова, гл. ас. д-р Кристина Йорданова и др. Встъпителни пленарни доклади преди основната сесия прочетоха проф. Михаил Неделчев и проф. Милена Кирова. Като част от предварителната организационна работа бяха дигитализирани и изложени за свободен достъп няколко ключови произведения на юбилярите, по различни причини останали извън официалните издания на съчиненията им. При все че формалният повод за провеждането на конференцията идва от едно щастливо съвпадение на датите, нейната същинска обща проблематика засягаше социално-политическите и идеологическите измерения в творческото дело на три ключови фигури, обикновено свързвани с установяването на българската литературна модерност. Подобна тематична насока несъмнено се вписва в една от актуалните нагласи в литературноисторическата общност и хуманитарните науки като цяло: опита за осмисляне на литературното произведение като продукт и генератор на социални връзки. По един или друг начин темата за отношенията между литературата и социалния опит позволи преразглеждането и проблематизирането на литературно-общественото присъствие на всеки един от авторите. Така например бяха проследени множество значими социално-властови импликации на подетия от Пенчо Славейков и д-р Кръстев проект за автономизация на литературата, който понякога е подвеждал изследователите към

тясно естетически анализ на произведенията на „Мисъл” като аполитично, „чисто” изкуство. Някои от обичайните за писането на Славейков и д-р Кръстев общи места като индивидуализма бяха осмислени в качеството си на дискурсивни конструкции, формирани в мрежата от взаимовръзки и противоборства в рамките на литературното поле. От друга страна, конференцията спомогна за възобновяването на академичния интерес към един от „забравените” класици на българската литература – Стоян Михайловски. Неговото присъствие позволи очертаването на други, алтернативни аспекти от облика на българската литературна модерност, чието научно интерпретиране нерядко отдава преимуществено внимание на кръга „Мисъл” и декадентско-символистическите почерци от краевековието. В този смисъл освен за преосмислянето на праговете на модерността в българската литература, конференцията допринесе и за преподреждането на немалко уталожени допускания относно тези прагове, за поставянето под въпрос на цялата понятийна система в говоренето за българския модернизъм, която понякога би могла да се ползва със съмнително безпроблемна сигурност. Затова имаме всички основания да очакваме с нетърпение излизането от печат на сборника с текстовете от конференцията, който, веднъж попаднал в академично обращение, би могъл да допринесе за раздвижването на дискусиите по отношение на една продуктивна област на научноизследователско търсене.